

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Bárándy Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (ügyintéző. dr. Bárándy Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt **"A" Kft.** perújított felperessel szemben a Neumann és Nyuli Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nyuli György ügyvéd) által képviselt **"B" Kft.** perújító alperes perújítási eljárásában a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2009. március 25. napján kelt 4.G.40.104/2007/33. sorszám alatti ítélete ellen a perújított felperes által 34. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy a Gpk.50.069/2000. számú fizetési meghagyásban feljegyzett 315.250. (Háromszáztizenötezer - kettőszázötven) Ft le nem rótt eljárási illetéket a perújított felperes köteles az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - megfizetni.

Kötelezi a perújított felperest, hogy fizessen az államnak - az illetékes adóhatóság felhívására - 630.600. (Hatszázharmincezer - hatszáz) Ft fellebbezési illetéket.

Kötelezi a perújított felperest, hogy 15 nap alatt fizessen a perújító alperesnek 125.000. (Egyszázhuszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A perújított felperes jogelődje - mint vállalkozó -, valamint a perújító alperes - mint megrendelő - között 2000. március - április hónapban szóban személyszállítási szerződés jött létre, amely alapján a felperes jogelődje (a továbbiakban: a felperes) a perújító alperes eseti, havi megrendelése alapján az alperesi dolgozók személyszállítását végezte. A perújított felperes a jogviszony tartalmi feltételeiről írásbeli szerződéstervezetet készített, melyet ügyvezetője által aláírtan, cégbélyegzővel ellátva átadott a perújító alperes felperessel kapcsolatot tartó képviselőjének, **"C"-nek.** A tervezet 12. pontja szerint a szerződés határozatlan időtartamra jön létre, annak rendes felmondása - a súlyos szerződésszegés meghatározott eseteit kivéve - 24 hónapig kizárt. A szerződés 24 hónapon belüli rendes felmondása esetén a felmondási jogát gyakorló fél a 24 hónapból hátralévő időszakra teljes

kártérítést tartozik fizetni a másik félnek. A 24 hónap elteltével a rendes felmondás joga három hónapos felmondási idővel gyakorolható. A szerződéstervezetet az alperes nevében nem a szervezeti képviselő, "F" ügyvezető, hanem "C" írta alá, a szerződés dátumaként 2000. április 10. napját rögzítve. A szerződéstervezet 12. pontjában a felmondási korlátozás időtartamát 24-ről 12 hónapra javította át, feltüntetve az okirat második oldala alján azt is, hogy a javítást mindkét fél elfogadta. "C" alperesi alkalmazott a szerződés okiratát - aláírása felett, valamint a javítás elfogadására vonatkozó kiegészítés alatt - ellátta az alperes cégbélyegzőjével is. Az ilyen módon alperes által aláírt szerződés egy példányát "C" alkalmazott átadta a felperes ügyvezetőjének, "D"-nek.

2000. szeptember 28-án a felek szerződésüket - annak díjában - módosították, megállapítva, hogy a 2000. április 10. napján kelt szerződés módosítására került sor 2000. október 1. napjától. A perújított felperes a 2000. október 27. napján perújító alpereshez címzett levelében kifogásolta a részére átadott személyszállítási szerződés 2000. április 10-ei dátumát, azt, hogy a felmondási korlátozás időtartamát az alperes nevében aláíró "C" 24 hónapról 12 hónapra változtatta, illetve azt, hogy a perújított felperest nem illette meg kizárólagos személyszállítási jogosultság.

2001. április 10-én a perújító alperes a személyszállítási szerződést - három havi rendes felmondással - felmondta. 2001. április 18-án a perújított felperes ügyvezetőjének édesapja, "E" büntetőfeljelentést tett "C" perújító alperesi alkalmazottal szemben vesztegetés és okirat-hamisítás miatt. A büntetőeljárás során a büntetőbíróság a harmadfokú eljárásban meghozott jogerős ítéletével (a Győri Ítéltábla 2008. április 15. napján kelt Bhar.43/2007/3. sorszám alatti ítélete) megállapította "C" bűnösségét egy rendbeli vesztegetés büntetében és egy rendbeli magánokirat-hamisítás vétségében. A jogerős ítélet indokolásában a büntetőbíróság megállapította, hogy a magánokirat-hamisítás törvényi tényállását "C" a szerződő fél (a perújított felperes) tudomása nélkül átjavított szerződés átadásával megvalósította. A vádlott a szerződéstervezet „magánokiratán jogosulatlanul olyan, a szerződés időtartamára vonatkozó változtatást hajtott végre, amely már nem mindkét fél kölcsönös és egybehangzó akaratát tükrözte, mégis - az aláírások folytán - azt a látszatot keltette, hogy a módosítást a felek elfogadták. Az okirat ebben a tekintetben tehát meghamisított volt."

A perújított felperes 2001. december 27-én, majd 2006. október 18-án szólította fel a perújító alperest 10.508.188.Ft számla ellenérték megfizetésére; utóbb kifejtve, hogy "C" alkalmazott büntetőjog által értékelt magatartásáért a munkáltató alperes tartozik felelősséggel. A perújított felperes 2006. november 24. napján terjesztett elő fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a megyei bíróságon 10.508.188.Ft tőke és járulékai követelés iránt, melyet a bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasított. Az ismételten előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a megyei bíróság már érdemben tartotta elbírálnak és a kiadásra vonatkozó intézkedést követően annak jogerőre emelkedését 2007. május 23. napjában állapította meg.

A perújítási eljárás során módosított keresetében a felperes 10.508.188.Ft tőke, valamint egyes részösszegek után eltérő időpontoktól megállapított késedelmi kamata és perköltség

megfizetésére kérte kötelezni az alperest - elsődlegesen - elmaradt haszon; míg - másodlagosan, eshetőlegesen - bíztatási kár (Ptk.6.§.) jogcímén.

A perújító alperes perújítási kérelmében a jogerős fizetési meghagyás hatályon kívül helyezését és a perújított felperes keresetének teljes elutasítását kérte. A keresettel szemben elsődlegesen elévülési kifogást terjesztett elő, hivatkozva arra, hogy a közúti személyszállítási szerződésekről szóló 20/1981. (VI.19.) MT rendelet (MT. R). 3.§. (2) bekezdése szerint az ilyen szerződésből eredő igények egy év alatt évülnek el. Jelen esetben pedig a perújított felperes 2001. december 27. napján kelt fizetési felszólításától követelése bíróság előtti érvényesítéséig, illetve újabb írásbeli felszólításáig ez a határidő többszörösen eltelt. Vitatta, hogy az alperes jogellenesen megszegte volna a személyszállítási szerződés 24 hónapos felmondási tilalmát, mivel azt soha nem fogadta el. "C" alkalmazottat az alperes ügyvezetője utasította a 12 hónapos korlátozásra vonatkozó javításra. A szerződés létrejötte szempontjából a felmondási tilalom lényeges kérdés volt [Ptk.205.§. (2) bekezdés], a perújító alperes pedig a perújított felperes 24 hónapra vonatkozó ajánlatára 12 hónapos eltérő elfogadó nyilatkozatot tett [Ptk.213.§. (2) bekezdés], ami új ajánlatnak minősül. Ezt az új ajánlatot pedig a felperes ráutaló magatartással [Ptk.216.§. (1) bekezdés] elfogadta, mivel az aláírt szerződés átvételét követően folyamatosan és változatlanul teljesített. Érvélese szerint a Ptk.360.§. (4) bekezdésének elévülési időt meghosszabbító rendelkezései jelen esetben nem alkalmazhatóak. "C" alperesi alkalmazott büntetőbíróság által megítélt bűncselekménye ugyanis nem okozta a felperes kárát, a személyszállítási szerződés tervezetének hamisítása és a perújított felperes által szerződésszegőnek állított perújító alperesi felmondás két elkülönült magatartás volt. A felmondás - avagy: a felperes értékelése szerint jogellenes felmondás - szándékos károkozásnak nem minősülhet.

A perújított felperes a perújítási eljárás során keresetét úgy módosította, hogy elsődlegesen a felmondáskor a 24 havi felmondási tilalomból hátralévő időre eső elmaradt hasznát [Ptk.355.§. (1), (4) bekezdése] igényelte kártérítésként, míg másodlagosan ugyanezt az összeget bíztatási kár (Ptk.6.§.) jogcímén. Kereseti érvélese szerint a büntetőbíróság jogerős ítéletében megállapította, hogy a perújító alperes alkalmazottja meghamisította a személyszállítási szerződés felmondási tilalomra vonatkozó kikötését. A perújított felperes a szerződéstervezetet a felek közötti előzetes szóbeli tárgyalások alapján készítette el, azok során megállapodtak a felmondási tilalom két éves időtartamában. Az alperesi alkalmazott ezt a szerződési tartalmat hamisította meg a 12 hónapra kijavítással. Az alperes jogellenes, szerződésszegő felmondása az alkalmazott bűncselekményén alapult, melynek következményeiért a munkáltató perújító alperes a Ptk.348.§-a alapján köteles helytállni.

Álláspontja szerint a felperesi követelés elévülését a Ptk.360.§. (4) bekezdése kizárja. Egyrészt azért, mert a felperes kára bűncselekmény folytán keletkezett; másrészt pedig azért, mert az alperes szándékosan okozott kárt. Az alperes képviselője ugyanis tudta, hogy a felmondásra a szerződés alapján nem jogosult, és tudta, hogy ezzel a felperesnek kárt okoz.

A perújított felperes perújítási ellenkérelmében ezért a jogerős fizetési meghagyás hatályában fenntartását és a perújító alperes kereseti követelése és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a jogerős fizetési meghagyást egészében hatályon kívül helyezte és a perújított felperes keresetét elutasította. Kötelezte egyben a perújított felperest a perújító alperes 855.300.Ft perújítási perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában - elsődlegesen - azt állapította meg, hogy a perújított felperes keresettel érvényesített követelése elévült. Kifejtette, hogy a 2001. október 31. napjáig terjedő időszakra vonatkozó kártérítési igényt a perújított felperesnek 2002. december 27. napjáig kellett volna bíróság előtt érvényesítenie, avagy az elévülési időt - a 2001. december 27-ei írásbeli felszólítást követően - újból megszakítani. A felperes követelése ugyanis a perújító alperes elévülési kifogásában hivatkozott MT. R. 3.§. (2) bekezdése szerint egy év alatt évül el; 2006. október 18. napjáig azonban a perújított felperes nem tett intézkedést az elévülés megszakítására.

Az elsőfokú bíróság nem tartotta alkalmazhatónak a Ptk.360.§. (4) bekezdését a felperes követelésének elévülésére. Egyetértett ugyanis a bíróság a perújító alperes azon álláspontjával, hogy "C" alperesi alkalmazott okirat-hamisítása, valamint a perújított felperes állított kára között nincs okozati összefüggés. Az aláíró "C" alkalmazott ugyanis - álképviselőként - a perújító alperes szervezeti képviselője utasítását hajtotta végre a felmondási tilalom 12 hónapra átjavításával. A perújító alperes tehát nem fogadta el a felperes által készített szerződéstervezet 24 hónapos felmondási tilalomra vonatkozó kikötését, a perújító alperesi alkalmazott pedig a hamisítást csak azzal követte el, hogy azt a látszatot keltette, hogy a javítást a perújított felperes is elfogadta. Így a perújító alperes ügyvezetője 2001. április 10-én abban a tudatban intézett felmondó nyilatkozatot a perújított felpereshez, hogy a szerződésben 12 havi felmondási tilalom van, amely ekkorra lejárt. A szándéka tehát nem irányult a felperes károsodására.

Az elsőfokú bíróság több peradat - így a 2000. szeptember 28.-i szerződésmódosítás 2000. április 10.-i (eredeti) szerződési dátumra utalása, valamint a 2000. október 27-ei felperesi kifogásoló levél elküldése igazolatlansága - folytán úgy értékelte, hogy a perújított felperes elfogadta, hogy a perújító alperes a felmondási tilalmat 12 hónapra átjavította.

Az elsőfokú bíróság a felperes másodlagos jogcímen előterjesztett keresetét érdemben nem vizsgálta, mivel megállapította, hogy a perújítási eljárásban keresetváltoztatásnak nincs helye.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a perújított felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a jogerős fizetési meghagyás hatályában fenntartása iránt.

A fellebbezési előadása szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, az ítéleti tényállás iratellenes és okszerűtlen. Értékelése szerint az elsőfokú bíróság helytelenül és tévesen hagyta figyelmen kívül azokat a tényeket, amelyek arra engednek következtetni, hogy a felek közötti szóbeli megállapodást követően a perújító alperes felperesi hozzájárulás nélkül javította át a személyszállítási szerződést.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon állásfoglalását, hogy releváns lenne a perújított felperes kára és "C" alperesi alkalmazott magatartása közötti okozati összefüggés. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban már kifejtett azon álláspontját, hogy kára a perújító alperesi társaság magatartásával áll okozati összefüggésben, az alperesi társaság szerződésszegését pedig alkalmazottja bűncselekmény elkövetése tette lehetővé.

Fenntartotta azon kereseti álláspontját is, hogy a Ptk.360.§. (4) bekezdése szerint kártérítési követelése nem évült el, mivel az alperes szándékos magatartással okozott kárt a felperesnek. A perújító alperes ugyanis tudomással bírt a felek közötti szóbeli megállapodás azon kikötéséről, hogy a szerződést „24 hónapra kötjük meg”, ennek ellenére a 12 hónapos felmondási korlátot tartalmazó szerződés alapján mondta fel a szerződéses jogviszonyt.

Fellebbezésében kifejtette és részletezte az elsőfokú eljárásban már szintén előadott azon álláspontját, hogy a felek - az írásbeli szerződés megkötését megelőzően - szóban már megállapodtak a 24 hónapos felmondási tilalomban. Rámutatott, hogy erre a kikötésre figyelemmel fejlesztette - több milliós beruházással - a perújított felperes a gépjárműparkját a 2000. nyarán vásárolt buszokkal. Kifogásolta a 2000. október 27. napján, fax útján a perújító alperesnek megküldött reklamáló levele figyelmen kívül hagyását.

A perújító alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte az elsőfokú eljárásban már kifejtett ténybeli és jogi indokaira figyelemmel.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból érdemben helytálló jogkövetkeztetést levonva helyezte hatályon kívül a fizetési meghagyást és utasította el a keresetet. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete indokaival - tartalmilag - egyetért, azokat - a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel - az alábbiak szerint egészíti ki.

A perújító alperes az elsőfokú eljárásban helytállóan hivatkozott arra, hogy a felek között a felmondási korlátozás időtartama kérdésében (szerződés 12. pont) nem volt konszenzus [Ptk.205.§. (1) bekezdése]. A perújított felperes által átadott szerződéstervezet 24 hónapos felmondási tilalmat tartalmazott, míg az alperes ügyvezetője ("F" - 18/A/10) a 12 hónapos időtartamhoz ragaszkodott. A szerződéstervezet-szöveg "C", az alperes alkalmazottja által történt átjavítása nem minősül álképviseletnek [Ptk.221.§. (1) bekezdés], hiszen a szervezeti képviselő nemhogy jóváhagyta, de utasította is az alkalmazottját az ajánlattól eltérő tartalmú elfogadó-nyilatkozat megtételére [Ptk.213.§. (2) bekezdés].

A személyfuvarozási szerződés a felmondási tilalomra vonatkozó disszenzus ellenére létrejött [Ptk.205.§. (2) bekezdés]. A felperes ugyanis folyamatosan fuvarozott 2000. április hónapjától az alperes megrendelésére, mely annak díját kiegyenlítette. Ebből következően a felek nem tekintették a felmondási korlátozás időtartamát olyan kiemelkedően lényeges kérdésnek, amely nélkül a szerződést nem kötötték volna meg.

Ugyanakkor a felperes csak állította, de nem bizonyította [Pp.164.§. (1) bekezdés], hogy a szerződéstervezet elkészítését megelőzően a felek már szóban megállapodtak volna a felmondási tilalom 24 havi időtartamában. Ezt a tényt a 2000. május 8-án kelt perújító alpereshez címzett levél (17/F/3/2) nem igazolja, mivel annak alperesi átvétele vitatott.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy "C" büntetőbíróság által megállapított bűncselekménye nem áll okozati összefüggésben [Ptk.339.§. (1) bekezdése] a felperes vagyoni hátrányával. Így az alkalmazottért fennálló felelősségen [Ptk.348.§. (1) bekezdése] keresztül, ezen logikai levezetéssel az alperes nem kötelezhető kártérítésre. A "C"vel szemben folyamatban volt büntetőeljárás során meghozott harmadfokú ítélet indokolásából kitűnően ugyanis a magánokirat-hamisítás csak a felmondási tilalom időtartama javításának felperes általi elfogadására vonatkozik. A perújított felperes vagyonsökkenését pedig nem ez a hamisítás, hanem a perújító alperes - véleményeltérést tartalmazó - elfogadó-nyilatkozata (új ajánlata), illetve a személyfuvarozási szerződés felmondása okozta. A perújító alperes szerződési nyilatkozata és felmondása viszont jogszerű, valamint rendeltetésszerű volt. Így a perújított felperes vagyoni hátrányáért a perújító alperestől kártérítést nem igényelhet.

A kártérítési felelősség hiánya mellett az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontot foglalt el a kártérítési követelés elévülése kérdésében is. Az MT.R. 3.§. (2) bekezdésében meghatározott elévülési határidőt a Ptk.360.§. (4) bekezdésében meghatározott jogi tények nem hosszabbították meg jelen esetben. A perújító alperes szándéka nem a perújított felperes károsodására, csak a jogviszony megszüntetésére irányult. A fentiek szerint "C" bűncselekménye pedig nem állt oksági kapcsolatban a felperes hátrányával.

Végül az elsőfokú bíróság helyes érdemi eljárásjogi döntéssel mellőzte a perújított felperes perújítási eljárásban megváltoztatott keresete, a biztatási kár jogcímén (Ptk.6.§.) előterjesztett követelése vizsgálatát. Az elsőfokú ítélet indokait e tekintetben az ítéletábra azzal egészíti ki, hogy a perújítási eljárásban a Pp.267.§. (1) bekezdése alapján alkalmazandó 247.§. (1) bekezdés a-c/ pontjai szerint a perújító fél a keresetét megváltoztathatja; azzal, hogy a kereset más tényekre alapított, más jogcímen történő érvényesítése kizárt mind a perújító, mind a perújított fél részére. (EBH 1999/25, BH 1998/492.) A perújított felperes a Pp.247.§. (1) bekezdése szerinti keresetváltoztatásának az is gátját jelenti, hogy a perújítási eljárásban - a Pp.268.§-ából következően - kizárt a perújító félre kedvezőtlenebb határozat hozatala, az legfeljebb a perújítással támadott határozat hatályában fenntartását jelentheti. (BH 1985/399, BH 1979/196.)

Ezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú határozatot a Pp.253.§. (3) bekezdése alapján annyiban egészítette ki, hogy a fizetési meghagyásos eljárás során a jogosult (perújított felperes) személyes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, feljegyzett 315.250.Ft eljárási illeték megfizetésére a Pp.78.§. (1) bekezdése, az Itv.59.§. (1) bekezdése alapján a pervesztes

perújított felperest kötelezte. Az újított eljárás le nem rótt illetékéről ugyanis az elsőfokú bíróság elmulasztott rendelkezni.

A fellebbezés eredménytelensége folytán a perújított felperes a Pp.78.§. (1) bekezdése és az Itv.59.§. (1) bekezdése alapján viselni köteles a le nem rótt fellebbezési illetéket, melynek összege az Itv.46.§. (1) bekezdése és az Itv. 49.§-a alapján 630.600.Ft. Viselni köteles továbbá a perújító alperes másodfokú eljárásban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - perköltségét, melynek összegét az ítéletábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§.(5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 125.000.Ft-ban határozta meg.

G y ő r , 2009. szeptember 2.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Ferenczy Tamás sk.**
előadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: